

Od dubna do prosince 1978 se postupně rozeběhla všechna čtyři soustrojí přečerpávací vodní elektrárny Dalešice. V Česku jsou jen tři přečerpávací elektrárny, dalšími jsou Štěchovice a Dlouhé stráně. Spolehlivý akumulátor energie s nejvyšší přehradní hrází České republiky dosud vyrobil více než 12 900 GWh a absolvoval přitom více než 140 tisíc provozních najetí.

Navzdory ne vždy příznivým klimatickým podmínkám uplynulých let průběžně navyšují výrobu. Dalešice
se v prvním pololetí blýskly výrobou 246,5 mil. kWh (za leden-červen 2017 to bylo 232,1 mil. kWh). Celkově pak tato jedna ze tří přečerpávacích elektráren v ČR dosud vyrobila více než 12 900 GWh elektřiny, což představuje kompletní spotřebu České republiky na téměř tři měsíce.

„Dalešice umí najet na plný výkon v čase pod 60 sekund, což z nich dělá v této disciplíně „nejrychlejší“ elektrárnu Skupiny ČEZ. Objem vody v plné horní nádrži jim umožňuje vyrobit v rámci jednoho cyklu téměř 2,3 milionu kWh, což je ekvivalent roční spotřeby 1 000 domácností,“ vypočítává přínos jubilantky ředitel divize klasická energetika ČEZ Ladislav Štěpánek. O schopnosti elektrárny rychle reagovat na situaci v elektrizační soustavě svědčí také fakt, že plně automatický přechod z čerpadla do turbíny, což je za celou elektrárnu v součtu absolutní změna 900 MW, trvá necelé 4 minuty a obrátí se průtok vody 600m
3

/s.

Hlavní hráz nádrže Dalešice, která při stavbě spolykala téměř dva miliony kubíku materiálu, je nejvyšší přehradní hrází České republiky i bývalého Československa a v současnosti je nejvyšší funkční sypanou hrází v Evropě. Má výšku od základové spáry asi 100 metrů, délka hráze přes údolí přesahuje 300 metrů a ve svých základech dosahuje šířka hráze rovněž 300 metrů. Průběh této obrovské stavby zachytil i film Jiřího Menzela s Janem Hrušínským v hlavní roli „Kdo hledá zlaté dno“, který bude promítán pro účastníky letošních oslav.

Ve spojení s vyrovnávací nádrží Mohelno, kde ČEZ provozuje malou vodní elektrárnu, slouží Dalešice také jako rezervoár chladící vody pro jadernou elektrárnu Dukovany.

Přečerpávací vodní elektrárny v ČR slouží jako zdroj schopný rychlého najetí na plný výkon (v řádu desítek sekund) a operativního
vyrovnání okamžité energetické bilance
v elektrizační soustavě ČR
.
Zvýšené využívání přečerpávacích zdrojů
je dáno nutností
stabilizace energetické soustavy
ČR ze strany provozovatele přenosové soustavy, která je zatěžována výrobou ze zahraničních i domácích obnovitelných zdrojů. Současně se projevuje také
vyšší úroveň obchodování s vyrobenou elektřinou
v době denních cenových špiček.

Martin Schreier